

5. Залучення студентів до наукової діяльності від початку навчання; їх участь у вирішенні суспільно важливих проблем на різних рівнях – міському, регіональному та національному; організація спільної наукової роботи студентів різних курсів; застосування методів стимулювання наукового мислення[1, с. 83].

6. Розвиток критичного мислення та творчого підходу до розв'язання проблем, що допомагає студентам знаходити нові інноваційні шляхи у розробці мобільних додатків.

Отже, формування компетентності з розробки мобільних застосунків у вищих навчальних закладах є ключовим аспектом освітнього процесу у сучасному цифровому світі. Інтеграція технологічних, технічних, та творчих аспектів дозволяє студентам отримати знання та навички для успішної кар'єри в сфері розробки програмного забезпечення. Проектно-орієнтований підхід, використання корисних засобів ІКТ, залучення студентів до наукової діяльності та співпраця з професіоналами галузі сприяють не лише отриманню технічних вмінь, але й розвитку творчого підходу до проблем та критичного мислення. Такий підхід до навчання розробці мобільних додатків створює умови для підготовки висококваліфікованих фахівців, які здатні ефективно впроваджувати сучасні технології у ринковому середовищі.

Список джерел:

1. Вінник М.О. Формування науково-дослідницької компетентності майбутніх інженерів-програмістів в умовах освітнього середовища вищого навчального закладу : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Херсонський державний університет. Херсон, 2016. 247 с.

2. Конохов, С. Л. Формування професійної компетентності майбутніх інженерів-програмістів у процесі вивчення об'єктноорієнтованого програмування : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького. Мелітополь, 2019.

Колеснік Тетяна

Донецький державний університет внутрішніх справ

ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ SOFT SKILLS

Дослідження феномену лідерства диктується викликом часу, що зумовлено динамічними перетвореннями які відбуваються в суспільно-політичній, економічній, соціальній галузях і зокрема, в галузі вищої освіти. Сьогодні у питаннях формування лідера існує чимало викликів і суперечностей між: необхідністю соціуму в лідері-викладачеві та

відсутністю нових технологій його пошуку і навчання; вимогами освітнього середовища до лідерства і невмінням провести його якісну підготовку; необхідністю в оновленні програм підготовки лідерства та не розробленістю освітніх компонентів його підготовки [1, с.119].

Лідерство – це тип управлінської взаємодії між лідерами і послідовниками, заснований на найбільш ефективному для цієї ситуації поєднанні різних джерел влади і спрямований на спонукання людей до досягнення загальних цілей. Лідер – це людина, яка найбільш компетентна з команди в тій справі, на яку всі спрямовані. Варто наголосити, що лідерство є специфічним типом управлінських відносин, яке спирається на соціальну взаємодію, а лідер є інноватором [2, с.86]. Ця дефініція уособлює в собі як професійні так і особисті якості, що притаманні професіоналу який повинен володіти скілами. Отже, необхідно окреслити яку роль відіграють «soft skills» у формуванні лідерських якостей науково-педагогічних працівників.

Аналізуючи результати наукових досліджень на національному та міжнародному рівні і враховуючи динаміку інтеграційних змін сформувалося сучасне визначення поняття «soft skills», де «soft» трактується як «гнучкість», що характеризує відсутність шаблонності, стереотипності, здатність до змін, а «skills», визначає компетентності такі як готовність, здатність та можливість особистості діяти у будь-яких мінливих ситуаціях, спираючись на власний досвід та інтуїцію. Важливо зауважити, що комплекс «soft skills» має якості емерджентності (сукупне функціонування взаємопов'язаних його елементів породжує нові функціональні властивості, що не зводяться до простої їх суми) та синергетичності (в результаті поєднання елементів в єдину систему збільшується ефективність діяльності). З урахуванням висновків дослідження, що було проведене у Гарвардському університеті та Стенфордському дослідницькому інституті, виявлено, що hard skills становлять лише 15% успішності фахівця, тоді як soft skills складають 85% [3]. Результати дослідження підтверджують, що «soft skills» сприяють ефективності лідера і дають потенційну можливість науково-педагогічному працівнику змінювати освітнє середовище при викладанні навчальних дисциплін шляхом впровадження нових методів та технологій, будучи при цьому активним новатором, який має креативну індивідуальність в роботі зі здобувачами освіти.

Сучасне освітнє середовище прогресивно наповнюється інноватикою, що ставить нові вимоги перед науково-педагогічними працівниками. Принагідно зазначити, що сьогодні лідер повинен мати високий рівень емоційного інтелекту (EQ). Як зазначив Д. Гоулман у своїй науковій праці «Emotional Inteligence», що «...успіх в житті

залежить не стільки від логічного інтелекту IQ, скільки від здібностей керувати своїми емоціями EQ». Емоційний інтелект – це особистісна властивість, здатність людини пояснювати власні емоції та емоції оточуючих з тим, щоб використовувати отриману інформацію для реалізації власних цілей. Наповнення емоційного інтелекту включає чотири сфери компетентностей, до яких входять: самосвідомість – це емоційне усвідомлення себе, впевненість у собі; соціальне усвідомлення – це емпатія, організаційне усвідомлення; самокерування – це самоконтроль, адаптивність, ініціатива, орієнтація на досягнення; соціальні навички – це лідерство, вплив, комунікація, вирішення конфліктів, робота у групах [4].

В умовах Європейської інтеграції в національну систему та викликів, які постали перед освітянами за останні п'ять років сформувався новий контекст очікувань з приводу діяльності лідерів саме в освіті: науково-педагогічний працівник нової формації повинен вміти генерувати ідеї, створювати нові технології, ініціювати саморозвиток особистості, активно розвивати інститут наставництва та примножувати науковий потенціал. Кожен лідер повинен бути прикладом для колег, щоб він об'єднував їх до спільних проєктів (не уособлювався в собі) та конструктивної діяльності створюючи комфортну психологічну атмосферу до співпраці в інноваційних векторах. Як слушно зауважує відома шведська дослідниця, педагог Агнета Бладх, педагог повинен бути готовим «працювати з поколінням, яке ставить нові питання», а також «завойовувати авторитет і створювати нове оточення, нове знання, новий процес навчання». Отже, в умовах активного пошуку інноваційних освітніх моделей, формується оновлений образ педагога: консультанта, порадирика, тьютора, дослідника, новатора, фасилітатора такого, що володіє певним комплексом «hard skills» та «soft skills», необхідним для здійснення ефективної професійно-педагогічної діяльності [2, с.8].

Резюмуючи викладене слід зазначити, що для розвитку «soft skills» необхідно навчитися виходити з зони комфорту і активно адаптуватися до змін в освітньому середовищі розвивати емоційний інтелект та постійно самовдосконалюватися. Перетин традиційного та інноваційного підходу в освітній діяльності у XXI столітті переконує, що сьогодні науково-педагогічний працівник має володіти лідерськими якостями, опанувати soft skills і демонструвати власним прикладом для здобувачів освіти, що інтегрованість у європейський простір ставить нові виклики і вимагає всебічного розвитку та інтелектуальної обізнаності учасників освітнього процесу.

Список джерел:

1. Стинська В., Прокопій Л. Технології формування лідера у процесі професійної підготовки викладача закладу вищої освіти. *Освітні обрії*. № 1(52). 2021. С. 119-123.
2. Технології формування Soft Skills в системі професійної підготовки педагога : навчальний посібник [Електронний ресурс] / уклад. Т. Й. Бабюк, Н. Г. Каньоса, С. М. Бабюк. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2023. 222 с.
3. Frank E. J. Soft skill development in a total enterprise simulation. *Bus. Educ. Innov. J.*, 2019. vol. 11, pp. 79-82.
4. Гоулман Д. Емоційний інтелект пер. з англ. Л.Гумецької. Харків: Віват, 2019. 512 с.

Омельченко Анастасія

Харківська державна академія культури

РОЛЬ SOFT SKILLS У ФОРМУВАННІ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В умовах інтегрування вітчизняної освіти у світовий освітній простір ключовим аспектом є створення комфортного освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, включаючи надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Сьогодні, одним із освітніх трендів є здатність навчатися протягом життя, що сприяє всебічному розвитку не зважаючи на віковий критерій. Щоб бути конкурентноздатним та затребуваним на ринку праці фахівець повинен володіти не тільки професійними навичками, а й певним спектром універсальних навичок.

Soft skills (з англ. м'який, гнучкий) – це над професійні навички, загальні (універсальні) компетентності, що дозволяють особистості ефективно взаємодіяти у різноманітних професійних та життєвих ситуаціях. Вони підсилюють професійні навички і відповідно є необхідною умовою для успішної професійної реалізації [1, с.79]. Soft skills спрямовані на підготовку кваліфікованих фахівців нової генерації, які вміють аргументувати свою позицію, володіють аналітичним мисленням та емоційним інтелектом, демонструють лідерські якості та самоконтроль в критичних ситуаціях. Значну роль в цьому аспекті відіграє правильно окреслена освітня траєкторія, що формується здобувачем в період навчання з урахуванням пріоритетності певних освітніх компонентів, які сприяють